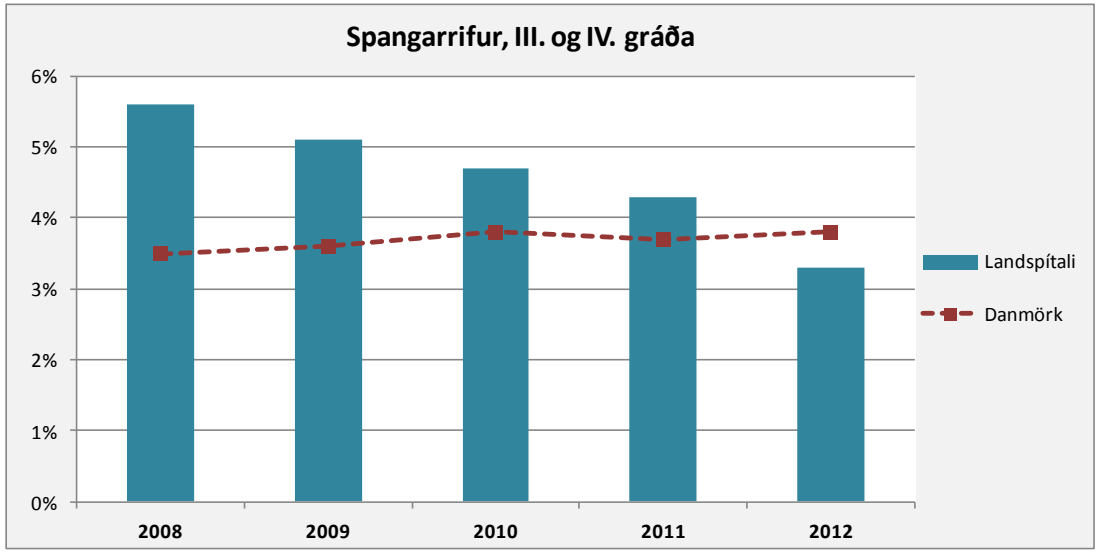

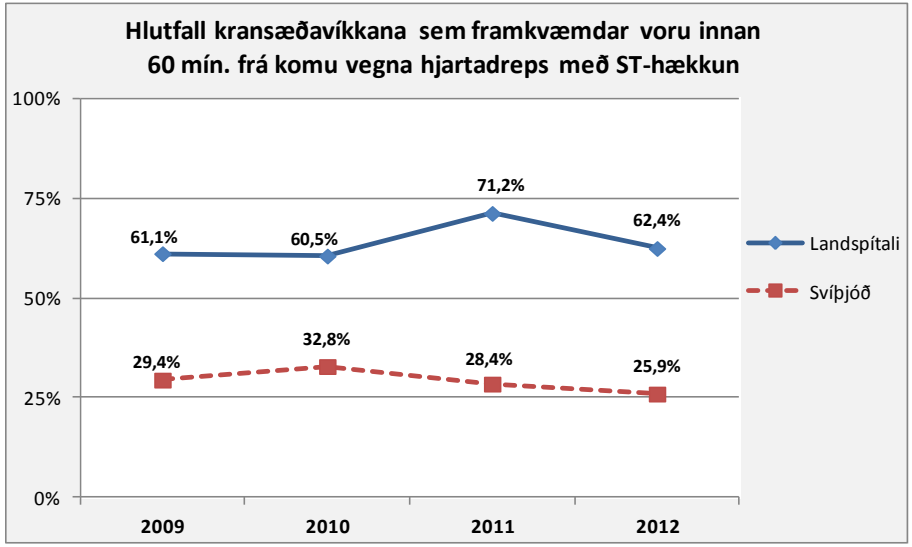

Tíðni alvarlegra spangarrifa við fæðingu

Undanfarin ár hefur tíðni 3. og 4. gráðu spangarrifa á Landspítala verið hærri en á hinum Norðurlöndunum. Í Noregi náðist að lækka tíðni 3. og 4. gráðu spangarrifa á fjórum sjúkrahúsum úr 4-5% niður í 1-2% (reiknað sem hlutfall af öllum fæðingum um leggöng) með breyttu vinnulagi við fæðingar.

Í ljósi hárrar tíðni á Landspítala og góðs árangurs í Noregi var ákveðið að hrinda af stað gæðaverkefni með það að markmiði að fækka 3.og 4. gráðu spangarrifum. Fólst það í að innleiða gamla aðferð sem víða var notuð við fæðingar áður fyrr en hefur lagst af á Norðurlöndum, nema í Finnlandi. Í þessari gömlu aðferð er ákveðnum handtökum beitt sem gerir kleift að veita góðan stuðning við spöng og koll og því mikilvægt að konan fæði í stellingu sem gefur færi á að sjá og halda við spöngina. Einnig er lögð áhersla á góð samskipti milli þess sem tekur á móti barninu og konunnar sem er að fæða til að hægt sé að leiðbeina með að hætta að rembast þegar kollurinn er að fæðast.

Fylgst er með árangri af breyttu vinnulagi og stefnt að svipuðum árangri og náðst hefur í Noregi. Gera má ráð fyrir því að aðstæður á Landspítala líkist aðstæðum í Noregi nema meðalfæðingarþyngd barna á Íslandi er heldur hærri eða um 3.800 gr. en um 3.500 gr. á þeim stöðum sem hafa innleitt handtökin í Noregi. Tíðni alvarlegra spangarrifa hefur farið lækkandi undanfarin ár og meðfylgjandi tölur sýna áframhaldandi lækkun. Draga má þá ályktun að breytt verklag hafi haft tilætluð áhrif.

Kransæðavíkkun vegna hjartadreps, hlutfall kransæðavíkkana framkvæmdar innan 60 mínútna frá komu

Tími (miðgildi) frá komu sjúklinga með hjartadrep með ST hækkun á bráðamóttöku þar til kransæðavíkkun fer fram hefur haldist á svipuðu róli bæði á Landspítala og í Svíþjóð þessi ár sem skoðuð eru; um 50 mín á LSH, en um 90 mín. í Svíþjóð.

Eins og sést á myndinni fara 2/3 sjúklinga á Landspítala í kransæðavíkkun innan klukkustundar frá komu á bráðamóttöku vegna hjartadreps með ST hækkun en í Svíþjóð hefur þetta hlutfall verið talsvert lægra.

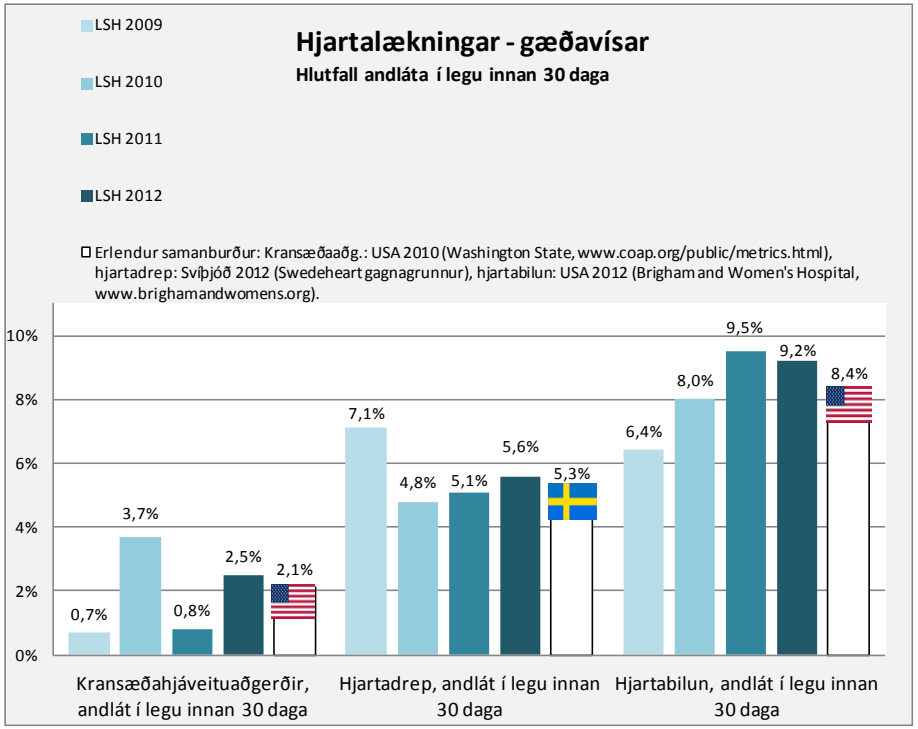
Hjartalækningar - gæðavísar
Hlutfall andláta í legu innan 30 daga
LSH 2009
LSH 2010
LSH 2011
LSH 2012
Erlendur samanburður: Kransæðaaðg.: USA 2010 (Washington State, www.coap.org/public/metrics.html), hjartadrep: Svíþjóð 2012 (Swedeheart gagnagrunnur), hjartabilun: USA 2012 (Brigham and Women's Hospital, www.brighamandwomens.org).
10%
8%
6%
4%
2%
0%
0,7%
3,7%
0,8%
2,5%
2,1%
7,1%
4,8%
5,1%
5,6%
5,3%
6,4%
8,0%
9,5%
9,2%
8,4%
Kransæðahjáveituaðgerðir, andlát í legu innan 30 daga
Hjartadrep, andlát í legu innan 30 daga
Hjartabilun, andlát í legu innan 30 daga

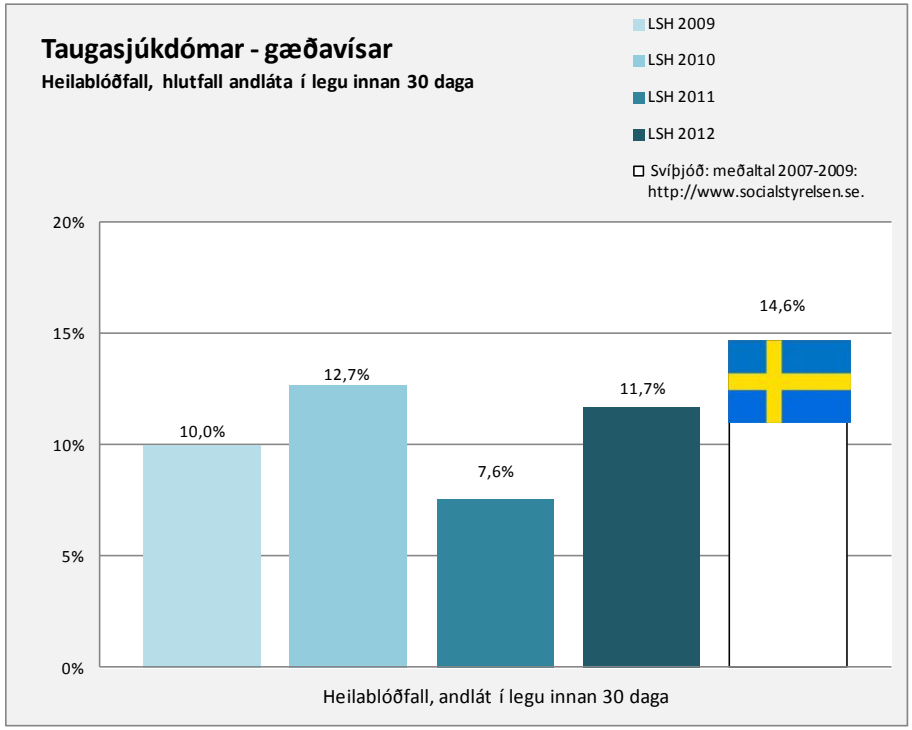
Taugasjúkdómar - gæðavísar
Heilablóðfall, hlutfall andláta í legu innan 30 daga
LSH 2009
LSH 2010
LSH 2011
LSH 2012
Svíþjóð: meðaltal 2007-2009: http://www.socialstyrelsen.se.
20%
15%
10%
5%
0%
10,0%
12,7%
7,6%
11,7%
14,6%
Heilablóðfall, andlát í legu innan 30 daga

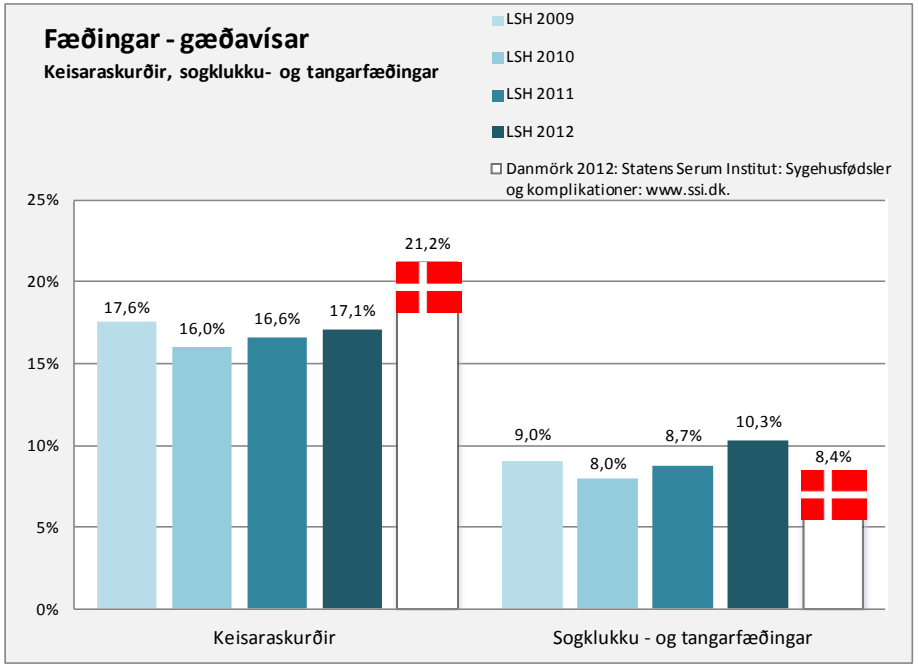
Fæðingar - gæðavísar
Keisaraskurðir, sogklukku- og tangarfæðingar
LSH 2009
LSH 2010
LSH 2011
LSH 2012
Danmörk 2012: Statens Serum Institut: Sygehusfødsler og komplikationer: www.ssi.dk.
25%
20%
15%
10%
5%
0%
17,6%
16,0%
16,6%
17,1%
21,2%
9,0%
8,0%
8,7%
10,3%
8,4%
Keisaraskurðir
Sogklukku - og tangarfæðingar

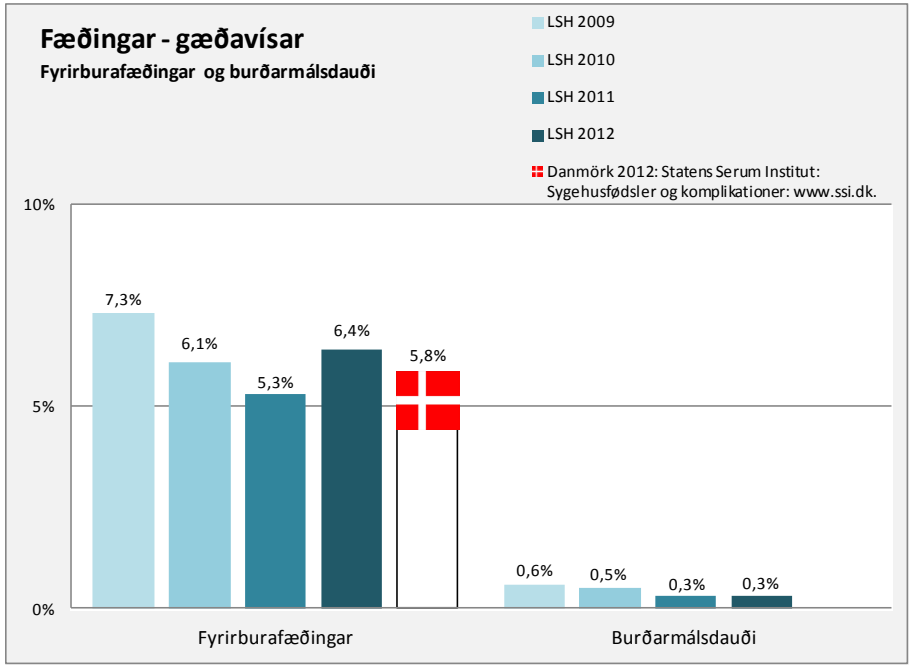
Fæðingar - gæðavísar
Fyrirburafæðingar og burðarmálsdauði
LSH 2009
LSH 2010
LSH 2011
LSH 2012
Danmörk 2012: Statens Serum Institut: Sygehusfødsler og komplikationer: www.ssi.dk.
10%
5%
0%
7,3%
6,1%
5,3%
6,4%
5,8%
0,6%
0,5%
0,3%
0,3%
Fyrirburafæðingar
Burðarmálsdauði

Klínískir gæðavísar sérgreina [1)]

	2012			2011			2010			2009			2008		
	Fjöldi[2)]	Hlutfall	Erlendur samanburður	Fjöldi[2)]	Hlutfall	Erlendur samanburður	Fjöldi[2)]	Hlutfall	Erlendur samanburður	Fjöldi[2)]	Hlutfall	Erlendur samanburður	Fjöldi[2)]	Hlutfall	Erlendur samanburður
Hjartalækningar															
Kransæðaþræðing, andlát í legu innan 30 daga eftir valaðgerð[3)]	-	-	-	-	-	-	0/499	0,0%	0,02%[4)]	0/668	0,0%	0,1%[4)]	1/588	0,2%	0,0%[4)]
Kransæðavíkkun, andlát í legu innan 30 daga, þar af[3)]	-	-	-	-	-	-	11/688	1,6%	1,4%[4)]	10/710	1,4%	1,3%[4)]	9/762	1,2%	1,3%[4)]
eftir bráðaaðgerð	-	-	-	-	-	-	8/150	5,3%	3,4%[4)]	7/176	4,0%	3,4%[4)]	5/198	2,5%	3,1%[4)]
eftir aðkallandi aðgerð	-	-	-	-	-	-	3/313	1,0%	0,5%[4)]	3/301	1,0%	0,4%[4)]	2/302	0,7%	0,4%[4)]
eftir valaðgerð	-	-	-	-	-	-	0/225	0,0%	0,2%[4)]	0/233	0,0%	0,2%[4)]	2/262	0,8%	0,2%[4)]
Kransæðavíkkun v. hjartadreps með ST-hækkun, mínútur (miðgildi) frá komu til víkkunar[5a)]	52 mín.	-	96mín[4)]	48 mín.	-	91 mín[4)]	48 mín.	-	84 mín[4)]	48	-	90 mín[4)]	-	-	69 mín.[5b)]
Hlutfall kransæðavíkkana v. hjartadreps með ST-hækkun, framkvæmt innan 60 mín.	-	62,4%	25,9%[4)]	-	71,2%	28,4%[4)]	-	60,5%	32,8%[4)]	-	61,1%	29,4%[4)]	-	-	-
Kransæðahjáveituaðgerðir, andlát í legu innan 30 daga	3/119	2,5%	-	1/127	0,8%	-	5/134	3,7%	2,1% [5b)]; 1,0% [6)]	1/145	0,7%	1,8% [5b)]; 1,2% [6)]	6/181	3,3%	2,2%[5b)] / 1,2%[6)]
Hjartadrep, andlát í legu innan 30 daga, þar af	23/408	5,6%	5,3% [4)]	19/374	5,1%	4,9%[4)]	18/375	4,8%	5,2%[4)]	32/452	7,1%	4,7%[4)]	25/398	6,3%	5,2%[4)]
með ST hækkun á hjartalínuriti	16/164	9,8%	-	15/190	7,9%	-	10/156	6,4%	-	17/211	8,1%	-	13/197	6,6%	-
án ST hækkana á hjartalínuriti	7/244	2,9%	-	4/184	2,2%	-	8/219	3,7%	-	15/241	6,2%	-	12/201	6,0%	-
Hjartabilun, andlát í legu innan 30 daga	33/357	9,2%	8,4% [7)]	34/359	9,5%	-	26/325	8,0%	8,8% [7)]	20/312	6,4%	8,0% [7)]	27/311	8,7%	8,0%[6)] / 7,1%[7)]
Taugalækningar															
Heilablóðfall, andlát í legu innan 30 daga	36/309	11,7%	-	27/353	7,6%	-	40/314	12,7%	14,6% [8)]	31/309	10,0%	14,6% [8)]	35/292	12,0%	15% [9)]
Heilablóðfall/blóðtappi, andlát í legu innan 30 daga	16/250	6,4%	-	17/301	5,6%	-	23/270	8,5%	-	23/266	8,6%	-	21/246	8,5%	-
Heilablóðfall/heilablæðing, andlát í legu innan 30 daga	20/59	33,9%	-	10/52	19,2%	-	17/44	38,6%	-	8/43	18,6%	-	14/46	30,4%	-
Fæðinga- og kvensjúkdómalækningar															
Spangarskurðir [10)]	361/3.073	11,7%	3,7% [11)]	279/3.045	9,2%	3,97% [11)]	250/3.223	7,8%	4,5% [11)]	266/3.279	8,1%	5,2% [11)]	260/3.171	8,2%	5,8%[11)]
Spangarrifur, III eða IV gráða - alls [10)]	100/3.073	3,3%	3,8% [11)]	131/3.045	4,3%	3,7% [11)]	153/3.223	4,7%	3,8% [11)]	166/3.279	5,1%	3,6% [11)]	176/3.171	5,6%	3,5% [11)]
Spangarrifur, III eða IV gráða - án áhaldafæðinga [10)]	64/2.758	2,3%	-	94/2.781	3,4%	-	109/2.966	3,7%	-	107/2.983	3,6%	-	121/2.894	4,2%	-
Keisaraskurðir , þar af	558/3.265	17,1%	21,2% [11)]	539/3.241	16,6%	21,28% [11)]	548/3.420	16,0%	21,6% [11)]	615/3.500	17,6%	22,1% [11)]	579/3.373	17,2%	21,4%[11)]
bráðakeisaraskurðir	365/3.265	11,2%	11,0% [11)]	343/3.241	10,6%	11,17% [11)]	351/3.420	10,3%	11,8% [11)]	394/3.500	11,3%	11,8% [11)]	376/3.373	11,1%	11,4%[11)]
Sogklukku - og tangarfæðingar[10)]	316/3.073	10,3%	8,4% [11)]	265/3.045	8,7%	8,88% [11)]	258/3.223	8,0%	8,9% [11)]	296/3.279	9,0%	9,5% [11)]	277/3.171	8,7%	9,7%[11)]
Sogklukkufæðingar [10)]	281/3.073	9,1%	-	251/3.045	8,2%	-	232/3.223	7,2%	-	268/3.279	8,2%	-	253/3.171	8,0%	-
Tangarfæðingar [10)]	35/3.073	1,1%	-	14/3.045	0,5%	-	26/3.223	0,8%	-	28/3.279	0,9%	-	24/3.171	0,8%	-
Fyrirburafæðingar	210/3.265	6,4%	5,8% [11)]	172/3.241	5,3%	5,7% [11)]	207/3.420	6,1%	5,9% [11)]	254/3.500	7,3%	5,9% [11)]	223/3.373	6,6%	6,1%[11)]
Burðarmálsdauði [12)]	10/3.327	0,3%	-	9/3.293	0,3%	-	18/3.482	0,5%	-	20/3.571	0,6%	-	19/3.446	0,6%	-
Spítalasýkingar [13)] **- algengiskráning**															
Sjúklingar sem fengu spítalasýkingu, sem hlutfall af inniliggjandi sjúklingum	-	5,6%	5,4%(Q2_2012) 6,0%(Q4_ 2012) [14)]	87/1.291	6,7%	5,9%(Q2_2011) 6,1%(Q4_ 2011) [14)]	90/1.174	7,6%	5,7%(jún 2010) 6,0%(des 2010) [15)]	104/1.046	9,9%	6,0%[15)] / 9,7%[15)]	75/854	8,8%	6,5%[14)] / 11,0%[15)]

1) Tölur eru unnar í nánu samstarfi við gæðadeild LSH. 2) Athygli skal vakin á því að þar sem um er að ræða mjög fáa einstaklinga eru hlutföll illa marktæk til samanburðar milli ára og við önnur lönd. 3) Tölur fyrir árin 2011 og 2012 ekki tiltækar. 4) Svíþjóð: Tölur úr Swedeheart gagnagrunni. 5a) Door to needle time. 5b) Bandaríki NA (USA): Clinical Outcomes Assessment Program (COAP) - Washington State. Sótt af vef: http://www.coap.org/public/metrics.html. 6) Bandaríki NA (USA): Cleveland Clinic; Heart & Vascular Institute – outcomes, 2007, 2008. 7) Hjartabilun : USA, Brigham and Women´s Hospital; Quality of Patient Care. http://www.brighamandwomens.org. 8) Svíþjóð: Andlát í legu innan 28 daga, meðaltal 2007-2009: http://www.socialstyrelsen.se. 9) Svíþjóð: Andlát í legu innan 28 daga, meðaltal 2006-2008: http://www.socialstyrelsen.se. 10) Fjöldi sem hlutfall af fyrirhuguðum fæðingum um leggöng (fæðingar um leggöng og bráðakeisarar). 11) Samanburður við Danmörk, byggt á tölum af vef Statens Serum Institut, Sygehusfødsler og komplikationer: www.ssi.dk. 12) Börn dáin á fyrstu viku eða andvana fædd börn > 22 vikur eða 500 g. 13) Fjöldi sjúklinga með spítalasýkingu/fjölda inniliggjandi sjúklinga á lyf- og skurðlækningasviði þar sem skráning fer fram. Tilvik talin fjórum sinnum á ári. 14) Noregur: Algengiskráning spítalasýkinga á sjúkrahúsum í nóvember 2008, 2009 og 2010: www.fhi.no 15) Svíþjóð: Algengiskráning spítalasýkinga á sjúkrahúsum vor 2009, haust 2008: http://www.socialstyrelsen.se
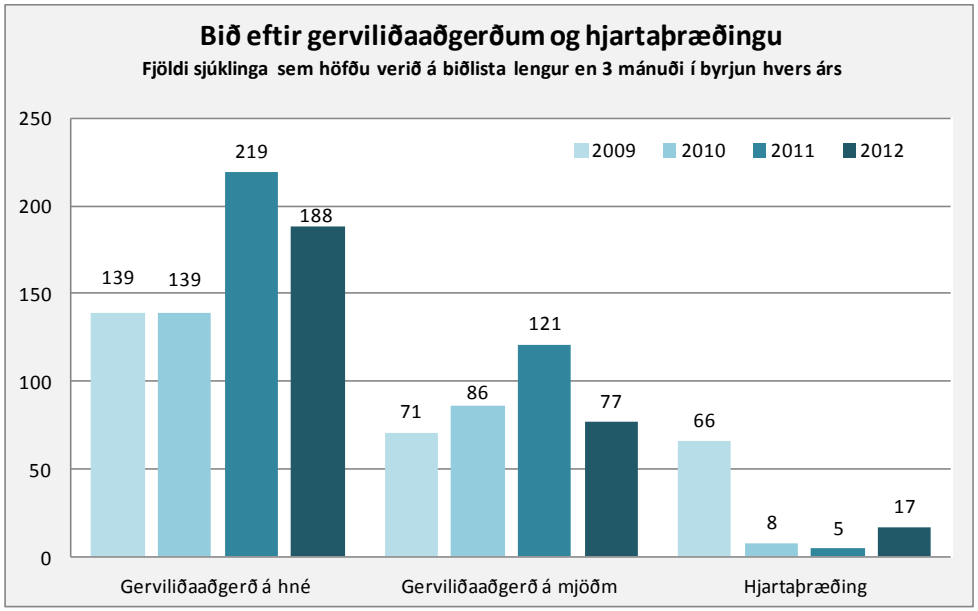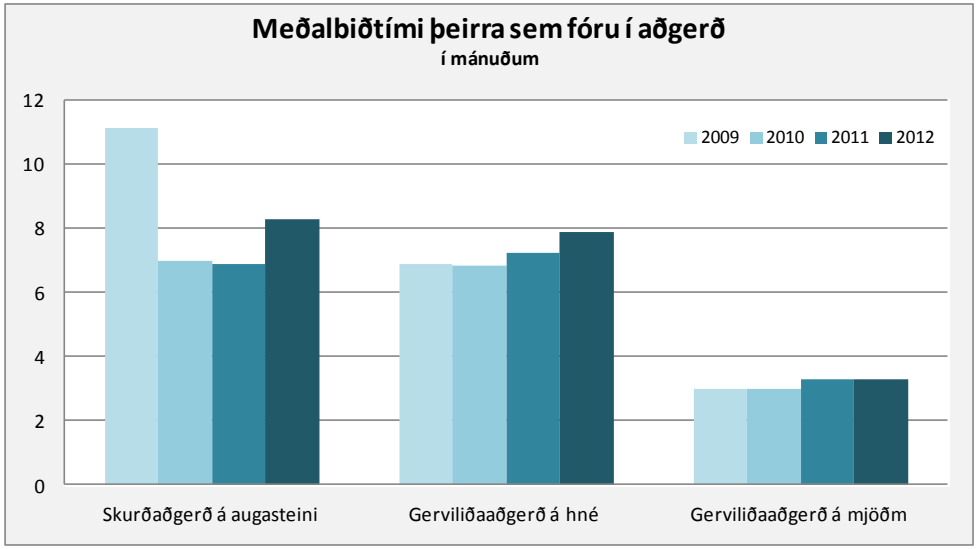
Biðtími eftir nokkrum aðgerðum